

چهارشنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۳۹۷، ۲۹ شعبان ۱۴۳۹ ه‍. ق، ۱۸ به ۲۰ سال یازدهم، شماره ۴۰۸۹

یادداشت

فرهادی ثابت کرد خواستن توانستن است

سال ۸۵ و سال ۸۷ موفق شدم به عنوان یک سینماگر در جشنواره کن شرکت کنم. به نظرم ابعاد جشنواره کن بسیار فراگیر و تاثیر گذار در بین جشنواره‌های فیلم است. فضایی که من آنجا دیدم زنده، پر هیجان و سرشار از شور و انرژی بود. شاید بتوان یکی از دلایل این موفقیت را ارتباط موثر سینماگران کشور‌های مختلف دانست. از سوی دیگر خلاقیت زیادی از ساخته‌های سینماگران بزرگ دنیا مشاهده می‌کردیم. حضور سینماگران ایرانی در چنین فستیوالی مهم در جهان از چند جهت حائز اهمیت است؛ مهم‌ترین بخش این حضور این است که باعث می‌شود جوان‌ها ترغیب به فیلم‌سازی شوند و رشته کارگردانی را در دانشگاه انتخاب کنند. از سوی دیگر چنین موفقیت‌هایی باعث انرژی و خوشحالی و سرافرازی سینماگران ایرانی می‌شود که برای کشور ما هم افتخار آفرین است. یادم می‌آید وقتی سریال «سربداران» را می‌ساختم اصغر فرهادی با من تماس گرفت و گفت: «از دیدن ساخته شما انرژی زیادی گرفتم.» احتمالا الان خود آقای فرهادی می‌دانند که چقدر به هموطنان شان حس افتخار و سرافرازی انتقال می‌دهند و این امر باعث خوشحالی مایرانی‌هایی می‌شود. پس بدانیم می‌توانیم ایرانی باشیم، سختی متحمل شویم، اما به مراحل بالا برسیم و برای کشورمان افتخار بیافرینیم. این یعنی خواستن توانستن است. همان طوری که آقای کیارستمی برای همه سینماگران و آقای فرهادی الگو بودند امروز آقای فرهادی الگوی همه سینماگران هستند. اگر ایرانیان خارج از کشور را در این روزها رصد کنیم متوجه می‌شویم که این عزیزان با موفقیت آقای فرهادی و فیلم‌هایی در جشنواره‌های مختلف احساس سربلندی می‌کنند. زمانی که نام سینمای ایران در سطح بین الملل مطرح می‌شود، یعنی سطح سینمای ایران و مرتبه و ارج آن بالا رفته‌است. زمانی که سینمای ایران و هر سینماگری در جشنواره‌های خارجی جایزه می‌گیرد و ابعاد بین‌المللی سینمای ایران مطرح می‌شود. این امر باعث می‌شود دولتمردان ما سینما را جدی بگیرند و خوشبختانه تیم جدید مدیریت سینمایی و در راس آن محمد مهدی حیدریان نسبت به مسائل سینما جدی هستند و آن را جدی می‌گیرند. این یعنی آینده سینمای ایران امیدوار کننده‌است.

داستان آخر؛ اجرا

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌هایی هر جشنواره‌ای که به‌اعتبار آن کمک می‌کند، شیوه‌های اجرایی آن است. سه محور اصلی برای برگزاری حرفه‌ای یک جشنواره وجود دارد؛ اول کیفیت فیلم‌هاست که نحوه انتخاب آن است که قبلاً گفته شد، دوم میزان جایزه نقدی برندگان که از اندازه‌ای مشخص باید بالاتر باشد تا آن جشنواره «ب» محسوب شود و در نهایت شیوه اجرایی جشنواره است. جشنواره کن که از دهه چهل بر گزار می‌شود و امسال هم هفتاد و یکمین دوره آن است همچنان با نظم و ترتیب خاصی بر گزار می‌شود. بر اساس تشریفات کن، زمانی که فیلمی در بخش مسابقه شرکت می‌کند و قرار است اکران شود، دستاردها از روی فرش قرمز عبور می‌کنند. طبق برنامه‌ساردها، بیموزین‌از کات‌مقالیل جشنواره به جلوی فرش قرمز آورده می‌شوند که عوامل فیلم باید با لباس رسمی از روی فرش قرمز عبور کنند. عبور عوامل فیلم همراه با ثبت تصاویر عکاسان است که در لحظه برای تمام دنیا مخابره می‌شود و از دور بین‌ها تصاویر به‌صورت زنده در تلویزیون بزرگ محوطه پخش می‌شود تا هزاران نفری که پشت تردها قرار دارند و با کمک نگهبانان و پلیس‌ها کنار فرش قرمز قرار آ ایستاده‌اند بتوانند دستاردها را تماشا کنند. دیدن افرادی که دنبال لبیت مجانی می‌گردند تابه تماشای فیلم بنشینند یا افرادی که لباس‌های عجیب و غریب پوشیده‌اند تا توجه عکاسان و رسانه‌ها را به خودشان جلب کنند یا افرادی که خودشان را شبیه هنرپیشه‌های مشهور درمی‌آورند تا توجه کارگردان و تهیه‌کنندگان را برای کار در سینما جلب کنند از تصاویر آشنای کاخ جشنواره است. از طرف دیگر با توجه به تهدیدهای امنیتی که مدتی است اروپایی‌ها درگیر آنند نیروهای محافظت با آرایش کامل و لباس متحدالشکل کار خودشان را انجام می‌دهند. جای تعجبی ندارد که افراد همه موبایل به‌دست در حال عکس گرفتن هستند تا به سرعت این عکس‌ها را در فضای مجازی و فضای شخصی خودشان منتشر کنند. این موارد ذکر شد تا به این نتیجه برسیم که باوجود این همه علاقه‌مندو شرکت‌کننده‌های با سابق و خاستگاه‌های متفاوت در کن، هیچ‌گونه بی‌نظمی را در کن شاهد نیستیم. فیلم‌ها به‌موقع پخش می‌شوند هر کس وظیفه خودش را در رستی انجام می‌دهد. به همین دلایل است که جشنواره کن دارای اعتباری ویژه می‌شود. جشنواره فیلم کن همواران سال‌های دور تا همین اواخر برای ایرانیان خاطرات خوبی به‌جا گذاشته و یادآمدیوار بود که امسال هم این خاطرات شیرین بار دیگر رقم بخورد. یکی از آن خاطرات خوش در یافت نخل طلای کن توسط استاد عباس کیارستمی است که در دوره پنجم برای فیلم «طعم گیلاس» رخ داد. امیدواریم امسال هم جوایز خوبی به‌دست سینماگران ایرانی برسد.

گزارش اختصاصی روزنامه «اعتماد» از هفتادویکمین جشنواره فیلم کن:

حضور پررنگ ایران

داستان‌هایی از جشنواره کن ۲۰۱۸

بهمن عبداللهی / کن فرانسه

گرچه امسال سینمای ایران به‌طور رسمی فیلمی را به جشنواره کن ارسال نکرد، اما تقدیر چنین رقم‌زده که یکی از پررنگ‌ترین حضورهای سینماگران ایرانی را امسال تجربه کنیم. نمایش چهار فیلم از سینماگران ایرانی و البته به همراه دو فیلم کوتاه، از نشانه‌های این طالع سعد است.

داستان اول؛ حضور

امسال فیلم «همه می‌دانند» آخرین ساخته اصغر فرهادی که محصول اسپانیا و در این کشور ساخته‌شده است، اولین اکران خود را در کن تجربه کرد. این اثر به عنوان افتتاحیه هفتاد و یکمین جشنواره فیلم کن به نمایش درآمد که اتفاق مهمی محسوب می‌شود. رسم نانوشتن این جشنواره افتتاح با یک فیلم انگلیسی یا فرانسوی است که امسال با افتتاح این فیلم این رسم شکسته شد. البته سال ۲۰۰۴ هم فیلم «تربیت بد» به کارگردانی پدرو المودار فیلم افتتاحیه این جشنواره بود. «همه می‌دانند» در بخش رقابتی جشنواره کن برای کسب نخل طلای بهترین فیلم با سایر فیلم‌های شرکت‌کننده در جشنواره رقابت می‌کند. به‌غیراز فیلم «همه می‌دانند»، «سهرخ» در بخش مسابقه حضور دارد که آخرین ساخته جعفر پناهی است. از طرف دیگر فیلم «مرز» ساخته علی عباسی در بخش نوعی نگاه حضور دارد که اثرش محصول سوئد و دانمارک است. فیلم «فرانهایت ۴۵۱» ساخت رامین بحرانی کارگردان ایرانی مقیم امریکاست که با همکاری امیر نادری نوشته شده و در بخش غیررقابتی به نمایش درآمد.

جدا از اینها یک بازیگر ایرانی داریم که در ایران فعالیت نمی‌کند اما در سینمای بین‌المللی حضوری فعال دارد و او گلشیفته فراهانی است که در فیلم «دختران آفتاب» به کارگردانی اوا هیوسون، کارگردان فرانسوی بازی دارد. جدای از اینها، از دو کارگردان جوان ایرانی می‌توانیم نام ببریم که با دو فیلم کوتاه شرکت دارند. فیلم «مثل پشه آدم» ساخته آریزن وزیردفتری در بخش سینه‌فونداسیون و «تاریکی» به کارگردانی سعید جعفریان و تهیه‌کنندگی رامبد جوان در بخش مسابقه فیلم کوتاه جشنواره کن ۲۰۱۸ شرکت دارند.

شهردادروحانی در گفت‌وگو با «اعتماد» از حضور ارکستر سمفونیک تهران در جام جهانی می‌گوید

سفیر ایران در سرزمین تزارها

۸

هرچند پیش‌بینی برای جایزه فرهادی یا پناهی زود است، اما دور از انتظار نیست که این دو سینماگر به جوایزی دست پیدا کنند.

داستان سوم؛ جعفر پناهی

جعفر پناهی از خرداد ۱۳۸۹ از فیلمسازی منع شده، اما با این تفاسیر فعالیت خودش را متوقف نکرده است. با سختی‌ها و مراث‌هایی که دارد فیلم‌های خودش را می‌سازد و به جشنواره‌های خارجی هم می‌فرستد. آخرین جایزه‌ای که پناهی گرفت مربوط به فیلم «تاکسی» بود که در بخش رقابتی شصت و پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم برلین به نمایش درآمد و خرس طلا گرفت؛ اما فیلم جدید او یعنی «سه رخ» با بازی جعفر پناهی، بهناز جعفری و بازیگران تازه‌کار ساخته‌شده است. این فیلم در کن بسیار موردتوجه قرار گرفت و در بروشورها و مجلاتی که در طول جشنواره منتشر می‌شود به‌کرات می‌توان عکس جعفر پناهی را دید.

جهان برای ما ایرانیان پر می‌کند. درواقع اسم فرهادی بعد از استاد کیارستمی یادآور سینماگران ایرانی است. فرهادی در سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۶ که اسکار گرفت عملاً به جهان معرفی شد. این امر به اصغر فرهادی کمک کرد که بتواند فیلم «گذشته» را با فرانسوی‌ها تولید کند و فیلم «همه می‌دانند» را با اسپانیایی‌ها. در این فیلم «خاور باردم»، «پنه لویه کروز» و «ریکاردو دارین» بازی دارند که هر سه از بازیگران مشهور سینمای اسپانیا و سینمای هالیوود هستند. فیلم به زبان اسپانیایی ساخته‌شده و در کشور اسپانیا داستان خود را روایت می‌کند.

البته در جشنواره کن با زیرنویس فرانسه و انگلیسی نمایش داده شد. بخش فیلم از همان ابتدا موردتوجه پخش‌کنندگان بین‌المللی قرار گرفت و از جمله «نت‌فلیکس» که ۱۲۰ میلیون مخاطب آنلاین در دنیا دارد به دنبال خرید این فیلم است؛ اما تا پایان جشنواره کن نمی‌توان دقیقاً گفت هر فیلمی چه خریدار و چه پخش‌کننده‌هایی پیدا خواهد کرد. در مورد اصغر فرهادی نظرات مثبت و منفی زیاد است.

در نظرسنجی نشریه اسکرین از منتقدان «همه می‌دانند» درنهایت توانسته ۱٫۸ مجموع ستاره‌ها را دریافت کند که وضعیتی متوسط ارزیابی می‌شود. این نظرسنجی نشان می‌دهد فیلم «سه رخ» جعفر پناهی با ۲٫۶ بیشتر موردتوجه قرار گرفته است.

با توجه به اینکه جعفر پناهی دستیار عباس کیارستمی در سینما بوده در این فیلم نماهایی گرفته است که یادآور سینمای کیارستمی و ادای دین به آثار این فیلمساز فقید است.

اگرچه نمی‌توان تا پایان جشنواره پیش‌بینی دقیقی از جوایز داشت. اما به نظر می‌رسد که او هم یکی از شانس‌های این دوره از جشنواره کن است.

داستان چهارم، ایرانیان حاضر در جشنواره کن

جدای از عوامل سازنده ایرانی برخی از فیلم‌ها که در جشنواره حضور دارند، تعدادی از ایرانیان علاقه‌مند به به سینما از سراسر دنیا به این جشنواره آمده‌اند. این حضور شامل رسانه‌های فارسی زبان هم می‌شود که گزارش‌هایی از جشنواره کن تهیه می‌کنند؛ اما معدود خبرنگاران داخلی با هزینه شخصی به جشنواره آمده‌اند. از طرف دیگر نهادهای دولتی مانند فارابی، مرکز گسترش سینمای تجربی، سینمای هنر و تجربه و بخش شرکت سوره که وابسته به حوزه هنری است در بازار شرکت‌های همچنین شرکت‌های خصوصی مثل شرکت‌های نسربین میرشب یا آیات مدیا که سه فیلم «سوتفاهم»، «تنگه ابوقریب» و «به‌وقت شام» را در اینجا عرضه کرده است. غلامرضا موسوی هم از تهیه‌کنندگان سینمای ایران هم حضور دارد و به دیدن فیلم‌ها می‌رود. سیف‌الله صمدیان هم پای ثابت هر دوره از جشنواره کن است که به ثبت لحظات مشغول است و البته فاطمه معتمدآریا هم طبق روال سال‌های گذشته در کن حضور دارد و بیشتر مشغول تماشای فیلم‌هاست.

داستان پنجم، خبرنگاران

برخلاف جشنواره‌های داخلی ما در ایران که به خبرنگاران سرویس‌های ویژه اختصاص داده می‌شود، در جشنواره کن هیچ امتیاز ویژه‌ای به این قشر تعلق نمی‌گیرد، مگر اینترنت رایگان و صندوقی که اطلاعات جشنواره و فیلم‌ها در آن گذاشته می‌شود. البته دیدن فیلم‌ها برای خبرنگاران رایگان است و در اتاق خبرنگاران قهوه، آب و گاهی هم آب‌میوه رایگان است. یعنی برخلاف جشنواره‌های ایرانی هتل، پذیرایی ناهار و شام، بلیت هواپیما با هزینه خود رسانه‌ها یا خبرنگاران تأمین می‌شود. باین‌وجود از ۵۰هزارنفری که به عنوان مهمان و شرکت‌کننده